

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Н А К А З

від _____ 2025 р.

Київ

№ _____

Про затвердження типової загальної короткострокової програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Запобігання та реагування на виникнення загроз, кризових ситуацій і подолання їх наслідків»

Відповідно до підпункту 35 пункту 4, пункту 9 Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, пункту 12 Положення про систему професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 лютого 2019 року № 106, з метою виконання заходу 17 плану заходів з розвитку системи професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад до 2027 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2023 року № 1206-р,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Запобігання та реагування на виникнення загроз, кризових ситуацій і подолання їх наслідків» (далі – Типова програма), що додається.

2. Генеральному департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті НАДС та вебпорталі управління знаннями у сфері професійного навчання «Портал управління знаннями».

УБ
НАДС
№69-25 від 22.05.2025
КЕП: Аллошина Н. О. 22.05.2025 17:36
3FAA9288358EC0030400000086E5290057DAD500

3. Рекомендувати суб'єктам надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдерам) розробляти загальні короткострокові програми підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання та реагування на виникнення загроз, кризових ситуацій і подолання їх наслідків на основі Типової програми.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова

Наталія АЛЮШИНА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Національного агентства

України з питань державної служби

_____ 2025 року № _____

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

**ТИПОВА ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ЗАПОБІГАННЯ ТА РЕАГУВАННЯ НА ВИНИКНЕННЯ ЗАГРОЗ,
КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ І ПОДОЛАННЯ ЇХ НАСЛІДКІВ»**

Шифр програми ТЗК/2025/001

Рік запровадження програми: 2025

Програму затверджено: наказ НАДС від _____ 2025 року № _____

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Типова загальна короткострокова програма підвищення кваліфікації «Запобігання та реагування на виникнення загроз, кризових ситуацій і подолання їх наслідків»
Шифр програми	ТЗК/2025/001
Тип програми за змістом	загальна
Форма(и) навчання	очна або дистанційна (в синхронному режимі) ¹
Цільова група	державні службовці, які займають посади державної служби категорій «Б» і «В», посадові особи місцевого самоврядування, які займають посади третьої-сьомої категорій посад в органах місцевого самоврядування
Передумови навчання за програмою	
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою ²	
Найменування партнера (партнерів) програми	
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС ²
Тривалість програми та організація навчання	загальна тривалість програми ³ : за очною формою – 4 дні протягом одного тижня; за дистанційною формою – 8 днів (4 дні на тиждень)
Мова(и) викладання	українська
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямовано програму	професійні знання з питань запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій; прийняття ефективних рішень; знання механізму оцінки ризиків;

¹ Форма навчання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

² Під час розроблення власної програми підвищення кваліфікації на основі цієї типової загальної програми суб'єкт надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдер) може змінити обсяг програми з урахуванням індивідуальних потреб і професійного досвіду учасників професійного навчання, особливостей їхньої професійної діяльності, специфіки регіону тощо, але не більш як на 20 відсотків.

³ Тривалість програми та організація (режим) навчання може визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

	виконання на високому рівні поставлених завдань
Розробники програми	робоча група, склад якої затверджено наказом НАДС від 22 квітня 2025 р. № 53-25 (зі змінами): Рикова Людмила, директор Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби, голова робочої групи, rykova@nads.gov.ua; Горбатюк Світлана, керівник експертної групи з питань розвитку системи професійного навчання Генерального департаменту з питань професійного розвитку державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування Національного агентства України з питань державної служби, кандидат наук з державного управління, секретар робочої групи, horbatiuk@nads.gov.ua; Глушак Олег, начальник Управління мобілізаційної роботи, цивільного захисту та критичної інфраструктури Міністерства внутрішніх справ України, o.hlushak@mvs.gov.ua; Голота Олена, професор кафедри оборонного менеджменту навчально-наукового центру оборонного менеджменту Національного університету оборони України, кандидат економічних наук, доцент, O.Holota@mil.ua; Гончаренко Ірина, професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету, викладач Миколаївського регіонального центру підвищення кваліфікації, доктор економічних наук, ihoncharenko305@gmail.com; Гур'єв Сергій, заступник директора з наукової роботи Українського науково-практичного центру екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, gurevsergej1959@gmail.com; Доценко Олександр, професор кафедри адміністративного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, полковник поліції, DocenkoOS@ukr.net; Зайченко Дмитро, заступник начальника управління – начальник відділу підготовки органів управління та сил цивільного захисту управління планування та

	координації заходів цивільного захисту Департаменту організації заходів цивільного захисту апарату Державної служби України з надзвичайних ситуацій, d.zaychenko@dsns.gov.ua; Землянський Олександр, начальник кафедри управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук, доцент, zemlianskyi_oleksandr@nuczu.edu.ua; Лех Роман, заступник директора інституту (з навчальної та наукової роботи) Національної академії Служби безпеки України, кандидат юридичних наук, rom504lviv@gmail.com; Тарасов Сергій, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат наук з державного управління, доцент, tarasov_serhii@nuczu.edu.ua; Шевченко Микола, полковник, головний спеціаліст відділу реагування ситуаційного центру управління розгортання та організації діяльності ситуаційного центру Головного управління реагування на кризові ситуації, кандидат філософських наук, доцент, dozent1970@gmail.com
2. Загальна мета	
Підвищення рівня обізнаності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з питань запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	загальних принципів та основних положень чинного законодавства з питань забезпечення національної безпеки та національної стійкості; правових засад взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування зі Службою безпеки України у попередженні та протидії терористичній, диверсійній, розвідувально-підривній діяльності та масовим заворушенням; правових засад організації та управління заходами цивільного захисту на державному, регіональному і місцевому рівнях в мирний час та особливий період; правових засад координації дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, органів

	управління та сил цивільного захисту, служби медицини катастроф з виконання комплексу заходів та робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; методів розроблення та здійснення стратегічних комунікацій в умовах кризових ситуацій і ліквідації їх наслідків; основ цивільно-військового (державно-приватного) партнерства; основ реактивного та проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації; принципів організації взаємодії служби медицини катастроф з іншими аварійно-рятувальними службами при медичному захисті населення; узагальненого алгоритму функціонування системи забезпечення національної безпеки щодо мінімізації рівня загроз національній безпеці, основ планування на основі спроможностей; загальних алгоритмів реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації на основі загального правила «PDCA» (англ. Plan-Do-Check-Act) – планування → дія → перевірка → коригування як циклічно повторюваного процесу прийняття рішень, що забезпечує постійне оновлення та адаптацію процесу до змін навколишнього середовища; методик виявлення і оцінки ризиків, загроз та кризових ситуацій, методів їх менеджменту та пом'якшення можливих наслідків їх реалізації; переліку загроз національній безпеці, кризових та надзвичайних ситуацій, які визначені в чинному законодавстві в галузі національної безпеки і оборони; структури та характеристики (описів, паспортів) загроз національній безпеці, кризових та надзвичайних ситуацій; основних засад дії «людського фактора» на процеси реагування на ризики, загрози та надзвичайні ситуації (ймовірних як зовнішніх, так і внутрішніх порушників); порядку організації та проведення посадовими особами навчань з питань цивільного захисту, їх участі у практичних навчаннях (тренуваннях), у тому числі спільних з іншими суб'єктами
уміння	виявляти ознаки потенційної загрози національній безпеці та кризової ситуації у безпековому

	середовищі на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях; застосовувати описи, паспорти загроз національній безпеці, надзвичайних та кризових ситуацій в публічно-управлінській практиці гарантування національної стійкості; розробляти та впроваджувати необхідні заходи з підвищення стійкості функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, установ (організацій) за особливих умов діяльності, здійснювати планування розвитку їх спроможностей у сфері проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації; аналізувати реальний стан готовності установи (організації) щодо запобігання загроз національній безпеці і настанню кризових ситуацій у цій сфері; аналізувати ризики у сфері проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації; організовувати заходи взаємодії та спільне виконання заходів центральними (місцевими) органами виконавчої влади, з'єднаннями (частинами) Збройних Сил України та іншими складовими сектору безпеки і оборони; організовувати на відповідному рівні заходи щодо запобігання загроз національній безпеці і настанню кризових ситуацій у цій сфері; розробляти та впроваджувати (реалізовувати) необхідні заходи кризових комунікацій, у тому числі комунікативні плани; розробляти та впроваджувати заходи мінімізації можливого негативного впливу дії «людського фактора» на процеси реагування на ризики, загрози та надзвичайні ситуації на усіх стадіях життєвого циклу установи (організації); планувати заходи реагування на кризові та надзвичайні ситуації з урахуванням необхідності подолання їх медико-санітарних наслідків, особливостей діяльності під час епідемій та пандемій; застосовувати планування розвитку спроможностей сектору безпеки і оборони; організовувати заходи з підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту
--	--

навички	прийняття та організації виконання управлінських рішень з питань проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації; організації та проведення планування розвитку спроможностей органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації, а також механізмів їх взаємодії із силами сектору безпеки і оборони у згаданій сфері; здійснення ефективних кризових комунікацій; здійснення ефективного інформування про кризові ситуації визначеного кола отримувачів такої інформації з дотриманням встановлених для ефективного інформування вимог; документального оформлення подій, пов'язаних із загрозами, відповідно до стандартів службового діловодства
4. Викладання та навчання⁴ (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
Під час навчання за очною формою проводяться лекції, презентації, тематичні дискусії, практичні завдання, аналіз ситуацій, кейсів та розв'язання ситуаційних завдань, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання. Під час навчання за дистанційною формою у синхронному режимі передбачається участь у вебінарах, під час яких проводяться мінілекції, презентації, тематичні дискусії, практичні завдання, аналіз ситуацій, кейсів та розв'язання ситуаційних завдань, виконання творчих завдань, індивідуальна та групова робота учасників професійного навчання	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назви вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які відбуватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	Для дистанційного навчання в синхронному режимі доступ до вебкабінету, відеоконференції тощо надається під час реєстрації
Назва дистанційного етапу/модуля	
6. Оцінювання і форми поточного⁵, підсумкового контролю	
Складові оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять (очно або дистанційно в синхронному режимі) – 60%.

⁴ Методи навчання та форми проведення навчальних занять для досягнення результатів навчання, визначених програмою, можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

⁵ Форми та періодичність поточного контролю можуть визначатися суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером).

	Опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%. Підсумковий контроль – 30%. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови отримання учасником навчання не менше ніж 75% від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих із урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ (для очної форми навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Концептуальні та організаційно-правові засади забезпечення національної стійкості України як складової національної безпеки	4	4			
Тема 2. Основи менеджменту ризиків, загроз та планування і реалізації заходів з підвищення стійкості функціонування установи (організації)	4	3			1
Тема 3. Організаційно-правові засади	5	4			1

здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями в умовах спеціальних правових режимів. Військово-цивільні (військові) адміністрації. Військово-цивільне співробітництво					
Тема 4. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування зі Службою безпеки України у попередженні та протидії терористичній, диверсійній, розвідувально-підбивній діяльності та масовим заворушенням	4	4			
Тема 5. Основні засади організації заходів цивільного захисту	4	4			
Тема 6. Медичний захист населення в умовах кризових ситуацій	4	4			
Тема 7. Основи комунікацій під час кризових ситуацій	4	4			
Підсумковий контроль результатів навчання	1	1			
РАЗОМ	30/1	28/0,93			2/0,07

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ
(для дистанційної форми навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Концептуальні та організаційно- правові засади забезпечення національної стійкості України як складової національної безпеки	4		4		
Тема 2. Основи менеджменту ризиків, загроз та планування і реалізації заходів з підвищення стійкості функціонування установи (організації)	4		3		1
Тема 3. Організаційно- правові засади здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями в умовах спеціальних правових режимів. Військово-цивільні (військові) адміністрації. Військово-цивільне співробітництво	5		4		1

Тема 4. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування зі Службою безпеки України у попередженні та протидії терористичній, диверсійній, розвідувально-підбивній діяльності та масовим заворушенням	4		4		
Тема 5. Основні засади організації заходів цивільного захисту	4		4		
Тема 6. Медичний захист населення в умовах кризових ситуацій	4		4		
Тема 7. Основи комунікацій під час кризових ситуацій	4		4		
Підсумковий контроль результатів навчання	1		1		
РАЗОМ	30/1		28/0,93		2/0,07

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Концептуальні та організаційно-правові засади забезпечення національної стійкості України як складової національної безпеки

Основні поняття геополітики: континентальні та морські держави; наддержавні об'єднання, макрорегіони та блоки, їх інтереси; поляризація світу; перспективи України в Європейському Союзі.

Організаційно-правові засади функціонування сектору безпеки і оборони України. Основні положення чинного законодавства з питань реагування на загрози, кризові та надзвичайні ситуації, що загрожують національній безпеці, та з питань національної стійкості (Закон України «Про національну безпеку України», Стратегія національної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, Стратегія воєнної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021, Стратегія забезпечення державної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022, Стратегія інформаційної безпеки України, затверджена Указом Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021, Стратегія кібербезпеки України, затверджена Указом Президента України від 26 серпня

2021 року № 447/2021, Концепція забезпечення національної системи стійкості, затверджена Указом Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021 та ін.).

Перелік поточних і прогнозованих загроз національній безпеці, кризових та надзвичайних ситуацій, що представлений в офіційному дискурсі національної безпеки України.

Російсько-українська війна як джерело кризових ситуацій/криз, що загрожують національній безпеці України. Можливі сценарії застосування зброї масового знищення росією під час російсько-української війни.

Поняття, зміст, структура та соціальне призначення паспортів загроз національній безпеці.

Концептуальні засади системи реагування на загрози національній безпеці та кризові ситуації, що загрожують національній безпеці України.

Засади проведення оглядів, передбачених Законом України «Про національну безпеку України». Багатокритеріальний аналіз в оборонному плануванні. Сценарний метод.

Організаційна стійкість системи забезпечення національної безпеки України. Узагальнений алгоритм функціонування системи забезпечення національної безпеки щодо мінімізації рівня загрози національній безпеці. Алгоритм прийняття управлінських рішень з питань запобігання виникненню загроз і настанню кризових ситуацій.

Основні засади реактивного та проактивного реагування на загрози національній безпеці, кризові та надзвичайні ситуації.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Тема 2. Основи менеджменту ризиків, загроз та планування і реалізації заходів з підвищення стійкості функціонування установи (організації)

Методика та прийоми проведення оцінювання загроз та ідентифікації ризиків для установи (організації), у тому числі непрогнозованих, на основі національних та галузевих (секторальних) ризиків. Організація аналізу стійкості установи (організації) до ризиків та розроблення організаційних і технічних заходів, спрямованих на забезпечення надійної, безпечної та економічно ефективної роботи установи (організації) в усіх режимах її діяльності.

На основі ризикоорієнтованого підходу планування та організація проведення необхідних заходів з підвищення стійкості роботи установи (організації) за нормальних умов та в умовах кризових (надзвичайних) ситуацій, адаптації до них та відновлення діяльності установи (організації) після повернення до нормальних умов, зокрема з використанням семи Основних критеріїв НАТО щодо стійкості цивільного суспільства на національному рівні (Варшавський саміт НАТО, липень 2016 року).

Розроблення з урахуванням проведеної ідентифікації ризиків та аналізу стійкості перспективних та стратегічних документів (окремих розділів у них) стосовно розвитку та діяльності установи (організації) у частині її готовності до кризового реагування.

Створення комплексної системи безпеки установи (організації), впровадження внутрішньооб'єктового та перепускного режимів, організація заходів охорони, евакуації або знищення у випадку загрози втрати контролю над критичними об'єктами (інформацією) установи (організації).

Розроблення типових (формалізованих) алгоритмів, інструкцій, порядків дій у кризових (надзвичайних) ситуаціях, за умов реалізації ризиків, у тому числі непрогнозованих, узгодження їх з процесами здійснення безперервного моніторингу безпекової ситуації, збирання та узагальнення інформації про стан справ та оперативне внесення необхідних змін у раніше прийняті рішення.

Основи ідентифікації та менеджменту ризиків діяльності установи (організації) внаслідок «людського фактора», поняття зовнішніх та внутрішніх порушників та заходи протидії їх діяльності. Особливості трьох складових «людського фактора» (посадові особи, уповноважені на прийняття рішень, усуваються від їх прийняття або воліють перекласти

відповідальність на інших; посадові особи, уповноважені на прийняття рішень, мають недостатнє розуміння та кваліфікацію для обґрунтованого прийняття рішень; посадові особи, уповноважені на прийняття рішень, є «внутрішніми порушниками», мають замисел або мету діяльності, що відрізняється від передбаченої та необхідної для функціонування органу).

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Основні принципи культури безпеки, поняття про рівні культури безпеки в установі (організації) та особистої безпеки державного службовця, посадової особи місцевого самоврядування (з використанням найкращого світового досвіду, документів МАГАТЕ (INSAG), Міжнародної організації праці тощо).

Тема 3. Організаційно-правові засади здійснення повноважень місцевими державними адміністраціями в умовах спеціальних правових режимів. Військово-цивільні (військові) адміністрації. Військово-цивільне співробітництво

Характеристика спеціальних правових режимів (надзвичайного та/або воєнного станів, спеціального протиепідемічного режиму), особливості їх введення та застосування.

Права та повноваження державних органів та органів місцевого самоврядування в умовах спеціальних правових режимів.

Права і свободи громадян в умовах спеціальних правових режимів.

Здійснення місцевими державними адміністраціями повноважень з урахуванням особливостей, встановлених Кодексом цивільного захисту України, законами України «Про правовий режим воєнного стану», «Про оборону України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про військово-цивільні адміністрації» та іншими нормативно-правовими актами.

Військові адміністрації (обласна, районна, населеного пункту (населених пунктів)) та їх повноваження. Розподіл повноважень військових адміністрацій та органів місцевого самоврядування. Неприпустимість припинення повноважень органів державної влади, інших державних органів в умовах воєнного стану.

Організація військово-цивільних адміністрацій. Повноваження військово-цивільних адміністрацій. Права військово-цивільних адміністрацій. Керівник військово-цивільної адміністрації.

Зміст, мета, основні завдання, функції та принципи військово-цивільного співробітництва (CIMIC) за умов проведення операцій. Основні підходи НАТО та України до налагодження співпраці між збройними силами, цивільним населенням, органами місцевої влади та міжнародними організаціями. Стандартизація взаємодії відповідно до чинних стандартів НАТО.

Структура, основні функції та організація взаємодії родів (видів) військ (сил), види операцій щодо їх застосування. Основи взаємодії органів військового управління з місцевими органами виконавчої влади.

Організація заходів координації оборонних питань між органами військового управління, військово-цивільними (військовими) адміністраціями в умовах переміщення лінії зіткнення.

Військово-цивільна взаємодія у проведенні оборонних заходів у районах ведення активних бойових дій, а також у глибокому тилу (зокрема завдання територіальної оборони, руху опору, виконання завдань національного спротиву). Порядок створення, забезпечення і застосування підрозділів територіальної оборони та опору, підготовка відповідної інфраструктури держави до ведення довготривалого спротиву агресору, створення запасів матеріально-технічних засобів і ресурсів.

Характеристика видів зброї масового знищення (ядерної, хімічної, біологічної) та їхніх основних уражальних чинників. Алгоритм дій державних органів, органів місцевого

самоврядування, сил безпеки та оборони України у випадках застосування противником зброї масового знищення.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Перелік питань, які виносяться на самостійну роботу учасників професійного навчання: Особливості дії нормативно-правових актів в умовах воєнного стану. Діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України в умовах воєнного стану.

Тема 4. Взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування зі Службою безпеки України у попередженні та протидії терористичній, диверсійній, розвідувально-підривної діяльності та масовим заворушенням

Нормативно-правове забезпечення контррозвідувального режиму на території України (Закон України «Про Службу безпеки України», Закон України «Про контррозвідувальну діяльність», постанови Кабінету Міністрів України, що регламентують порядок перевірки осіб в умовах правового режиму воєнного стану).

Загальна характеристика ключових аспектів взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування зі Службою безпеки України у попередженні та протидії терористичній, диверсійній, розвідувально-підривної діяльності та масовим заворушенням.

Базова оцінка ризиків у межах повноважень державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. Ознаки потенційної загрози у службовому середовищі або навколо об'єкта критичної інфраструктури.

Принципи виявлення осіб, потенційно причетних до диверсійної або підривної діяльності.

Особливості забезпечення функціонування національної системи кіберзахисту та інформаційної безпеки. Використання відкритих джерел OSINT для виявлення деструктивних тенденцій або груп.

Способи деструктивного впливу іноземних спецслужб через «м'яку силу», соціальні платформи та дезінформацію. Спроби психологічного впливу або вербування державного службовця, посадової особи місцевого самоврядування.

Особливості комунікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування з представниками сектору безпеки й оборони у кризовій ситуації. Документальне оформлення подій, пов'язаних із загрозами (складання рапорту або доповідної записки про порушення режиму безпеки в установі).

Алгоритм дій державного службовця, посадової особи місцевого самоврядування у разі загрози виникнення терористичних або диверсійних актів:

- первинна оцінка інформації;
 - визначення кола осіб, задіяних для реагування;
 - визначення ієрархії підпорядкування;
 - визначення класифікації об'єктів терористичних посягань;
 - елементи переговорної діяльності під час кризових ситуацій.
- Масові заворушення: передумови і попередження.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Тема 5. Основні засади організації заходів цивільного захисту

Суб'єкти забезпечення цивільного захисту. Основні принципи здійснення цивільного захисту. Єдина державна система цивільного захисту (ЄДСЦЗ) та її складові (основні завдання, функціональні і територіальні підсистеми ЄДСЦЗ, ланки та субланки, режими функціонування ЄДСЦЗ). Органи управління та сили цивільного захисту. Матеріальні резерви, резервний фонд, їх створення та використання. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій (оповіщення та інформування суб'єктів забезпечення цивільного

захисту; укриття населення в об'єктах фонду захисних споруд цивільного захисту та евакуаційні заходи; інженерний захист територій, радіаційний і хімічний захист).

Організація забезпечення та проходження навчання населення (працюючого, непрацюючого, здобувачів освіти) з питань цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Тема 6. Медичний захист населення в умовах кризових ситуацій

Структура та функції служби медицини катастроф, системи екстреної медицини та Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба). Принципи взаємодії служби медицини катастроф та Держпродспоживслужби у процесі подолання медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального та воєнного характеру, особливості діяльності під час епідемій та пандемій.

Координація та взаємодія служби медицини катастроф з іншими аварійно-рятувальними службами при медичному захисті населення. Зміст і організація лікувально-евакуаційного забезпечення.

Загальне поняття про загрози інфекційного характеру та заходи щодо боротьби з цими загрозами, правила та принципи забезпечення безпеки співробітників від час роботи у зонах надзвичайних ситуацій з наявністю загроз інфекційного характеру.

Принципи застосування Міжнародних медико-санітарних правил в медичному захисті населення.

Принципи реагування органів державної влади на виникнення надзвичайних ситуацій із значними медико-санітарними наслідками.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

Тема 7. Основи комунікацій під час кризових ситуацій

Основи теорії та практики стратегічних комунікацій під час кризових ситуацій і ліквідації їх наслідків. Розроблення розділу «комунікативний план» у планових документах щодо реагування на кризові ситуації. Визначення цільових аудиторій та форм найбільш ефективного доведення необхідних наративів.

Практики співпраці з медіа, формування та використання наративів. Основи ергономіки повідомлень у електронних медіа з огляду на найбільш орієнтовані на сприйняття. Помилки (з урахуванням специфіки окремих цільових аудиторій) та методи їх усунення. Управління інформацією в кризових ситуаціях: виявлення та робота з недостовірною/неправдивою інформацією.

Організація та найкращі практики військово-цивільного та державно-приватного партнерства у кризових ситуаціях. Прийоми взаємодії з інститутами громадянського суспільства та бізнесу. Особливості вирішення питань у бізнес-середовищах та врахування їх у процесах співробітництва.

Основні засади теорії розповсюдження чуток та прийоми попередження паніки.

Форма проведення навчальних занять та методи навчання, які дозволяють розкрити зміст теми: лекція, практичне завдання, тематична дискусія, групова робота.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими складовими:

- 1) відвідування занять (очно або дистанційно в синхронному режимі) – 60%;
- 2) опрацювання обов'язкової літератури, інформаційних та інших матеріалів – 10%;
- 3) підсумковий контроль – 30%.

Шкала оцінювання визначається суб'єктом надання освітніх послуг у сфері професійного навчання (провайдером) з урахуванням складових та їх частки в загальній оцінці.

Форма підсумкового контролю – тестування.

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75% від загальної суми складових оцінювання результатів навчання, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожної із них та за умови успішного проходження підсумкового контролю.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ, ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Література та інші інформаційні ресурси

1. Резнікова О. О. Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища : монографія. – Київ : НІСД, 2022. – 532 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-03/reznikova-ukraineresilience2022_02.pdf.
2. Національні системи оцінювання ризиків і загроз: кращі світові практики, нові можливості для України : аналіт. доп. / [Резнікова О. О., Войтовський К. Є. Лепіхов А. В.] ; за заг. ред. О. О. Резнікової. Київ : НІСД, 2020. 84 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-07/dopovid.pdf>.
3. Культура безпеки: навч. посібн. / С. Р. Артем'єв, О. Д. Малько, О. П. Шароватова, О. В. Бригада, Б. М. Цимбал, О. С. Ковальов, О. В. Ільїнський. Х.: НУЦЗУ, 2020. 172 с. URL: <https://surli.cc/bdwalg>.
4. Оборонна реформа: системний підхід до оборонного менеджменту: монографія / А. Павліковський, В. Фролов, Ф. Саганюк та ін.; за заг. ред. д. військ. н. А. Сиротенка. Київ: НУОУ, 2020. 274 с. URL: <https://nuou.org.ua/assets/documents/моно-обо-ref-2020.pdf>.
5. Іванова В. М., Шевченко М. М. Розвиток системи кризового менеджменту у сфері національної безпеки і оборони України: теоретико-методологічні проблеми та шляхи їх розв'язання. Інтернаука. «Електронне наукове видання «Публічне адміністрування та національна безпека». URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/administration2024/8/10188>.

Перелік нормативно-правових актів

1. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02 жовтня 2012 року № 5403-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>.
2. Про національну безпеку України : Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
3. Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 грудня 2002 року № 374-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>.
4. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.
5. Про військово-цивільні адміністрації : Закон України від 3 лютого 2015 року № 141-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19#Text>.
6. Про правовий режим надзвичайного стану : Закон України від 16 березня 2000 року № 1550-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text>.
7. Про Раду національної безпеки і оборони України : Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/183/98-%D0%B2%D1%80#Text>.
8. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>.

9. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#top>.
10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» : Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>.
11. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України» : Указ Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1212021-37661>.
12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про Стратегію забезпечення державної безпеки» : Указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/562022-41377>.
13. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію інформаційної безпеки» : Указ Президента України від 28 грудня 2021 року № 685/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6852021-41069>.
14. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України» : Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 447/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/447/2021#Text>.
15. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 серпня 2021 року «Про запровадження національної системи стійкості» : Указ Президента України від 27 вересня 2021 року № 479/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4792021-40181>.
16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 липня 2021 року «Про Стратегію зовнішньополітичної діяльності України» : Указ Президента України від 26 серпня 2021 року № 448/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4482021-40017>.
17. ДСТУ ISO 45001:2019 (ISO 45001:2018, IDT) «Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування». URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_45001_2019.pdf.
18. ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013 (ІЕС/ISO 31010:2009, IDT) «Керування ризиком. Методи загального оцінювання ризику». ДСТУ ІЕС/ISO 31010:2013. URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/dstu%2031010.pdf>.
19. Доктрина «Зі стратегічних комунікацій» (ВКП 10-00(49).01). URL: <https://surl.li/bldgww>.
20. Доктрина «Цивільно-військове співробітництво» (СП 9-00(01).01). URL: <https://surl.li/esadik>.
21. Настанова з безпеки МАГАТЕ DS 513 «Лідерство, менеджмент і культура для забезпечення безпеки» (8 редакція проекту перекладу). URL: <https://mega.nz/file/uCwgkK4R#DE1Izg71xcFmp5617EjgpW-LQGNzLsyGDFxm8FWLx3o>.

**Директор Генерального департаменту
з питань професійного розвитку
державних службовців та посадових
осіб місцевого самоврядування**

Людмила РИКОВА